

Για πρώτη φορά στο φως

ΟΙ ΕΠΤΑ ΜΗΝΕΣ που άλλαξαν το ΠΑΣΟΚ

«Πόσους λες ότι έχεις;»

«Εκατόν είκοσι, πρόεδρε...»

«Μέτρησέ τους ξανά...»

Ο διάλογος αυτός έγινε μεταξύ Κώστα Σημίτη και Μιχάλη Χρυσόχοϊδη σε μία από τις τελευταίες επαφές τους πριν από τα γεγονότα του περασμένου Ιουλίου, που οδήγησαν στην έξοδο του Κώστα Λαλιώτη από τη θέση του γραμματέα του ΠΑΣΟΚ. Η αριθμητική αφορούσε τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής που πιθανολογούσε ο Χρυσόχοϊδης ότι θα ψήφιζαν υπέρ του.

Ο Πρωθυπουργός και ο (τότε) υπουργός Δημόσιας Τάξης είχαν αναπτύξει μια σχέση εμπιστοσύνης - και ενίοτε πολιτικής συνωμοτικότητας - από την περίοδο που είχαν διαχειριστεί το ευαίσθητο θέμα της τρομοκρατίας. Οι κατ' ιδίαν συναντήσεις στο Μαξίμου, συ-

Η αλλαγή ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ «κλείδωσε» το απόγευμα της 23ης Δεκεμβρίου 2003. Ο Γιώργος Παπανδρέου επισκέφθηκε τότε τον Κώστα Σημίτη στην οικία του στην οδό Αναγνωστοπούλου για μια συνάντηση που - βοηθούσης και της καταρακτώδους βροχής που έπεφτε όλη εκείνη την ημέρα - πραγματοποιήθηκε μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Με δεδομένη την απόφαση του Σημίτη να αποχωρήσει, οι δύο άνδρες συμφώνησαν την προσφυγή σε έκτακτο συνέδριο και την εκλογή του νέου προέδρου από τη βάση του Κινήματος.

Από τις αρχές του 2004, τίποτε δεν θα ήταν πια το ίδιο στο ΠΑΣΟΚ. Ωστόσο, η διαδικασία που φέρνει τον Γιώργο Παπανδρέου στην ηγεσία του Κινήματος ξεκίνησε πριν από επτά μήνες.

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Πώς φθάσαμε από την αλλαγή γραμματέα τον Ιούλιο του 2003 στην αποχώρηση Σημίτη από την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ τον Ιανουάριο του 2004. Οι απόρρητες μετρήσεις, τα κρυφά ραντεβού, η «συμφωνία των Βρυξελλών» και οι πολιτικές συνεννοήσεις που οδήγησαν στη μεγάλη απόφαση του Πρωθυπουργού

νίθως χωρίς τη γνώση του Τύπου ή με μια γενική αναφορά σε θέματα του υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ήταν το χαρακτηριστικό εκείνης της περιόδου.

Σε μια τέτοια συνάντηση, λίγο μετά το Πάσχα του 2003, προέκυψε η υποψηφιότητα του Χρυσόχοϊδη για τη θέση του γραμματέα.

Είναι το επίσημο διάγγελμα του Κώστα Σημίτη προς τον ελληνικό λαό, την περασμένη Τετάρτη, το οποίο υπέδειξε τον περασμένο Ιούλιο ως σημείο αφετηρίας της πολιτικής διαδικασίας που οδήγησε στην έξοδο του από την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ. Ο Πρωθυπουργός μίλησε για τις αλλαγές που απαιτούσε το πέρασμα στο ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής, ξεκινώντας από την αλλαγή στο πρόσωπο του γραμματέα.

Η αλήθεια είναι ότι και τότε - στην ομιλία του στην Κεντρική Επιτροπή της 2ας Ιουλίου - ο Σημίτης είχε κάνει λόγο για «νέα περίοδο». Ουδείς όμως κατάλαβε ότι ξεκινούσε μια σειρά από χειρισμούς που θα άνοιγαν τον δρόμο στον τότε υπουργό Εξωτερικών να αναλάβει την ηγεσία του Κινήματος επτά μήνες αργότερα. Όπως έλεγε τότε χαρακτηριστικά έμπειρο στέλεχος του ΠΑΣΟΚ, «ο Σημίτης δεν θα μάτωνε ποτέ, για να ανοίξει τον δρόμο στον Γιώργο...».

Η ίδια εντύπωση υπήρχε και κεκλεισμένων των θυρών. Ούτε ο Χρυσόχοϊδης αντελήφθη ότι εκλεγόταν γραμματέας σε μια διαδικασία

που, ύστερα από μισό χρόνο, θα έφερνε στην προεδρία του Κινήματος τον Γιώργο Παπανδρέου - ούτε καν ο πολιτικά οξυδερκής Λαλιώτης.

«Δεν θα σου βγει πολιτικά...».

Τι είπε ο Λαλιώτης στον Σημίτη

Για τα δεδομένα των δύο ανδρών αλλά και της εποχής, η κατ' ιδίαν συνάντηση Σημίτη - Λαλιώτη στη Χαριλάου Τρικούπη το πρωί της 2ας Ιουλίου είχε εξαιρετικά υψηλή θερμοκρασία. Η αντίδραση του Λαλιώτη στην πρόταση του Πρωθυπουργού να αναλάβει το υπουργείο Γεωργίας είναι γνωστή.

Λιγότερο γνωστό είναι ότι ο Λαλιώτης του υπενθύμισε ότι «θα είχες διαγραφεί πέντε φορές από το ΠΑΣΟΚ αν δεν ήμουν εγώ». Ο Λαλιώτης του επισήμανε επίσης ότι «δεν θα σου βγει πολιτικά, σου το λέω εγώ». Η εκτίμηση του απερχόμενου γραμματέα δεν είχε να κάνει με την έξοδο του ιδίου, αλλά με τις αμφιβολίες του για την πολιτική συλλογιστική του πρωθυπουργικού εγχειρήματος και την απήχσή του στην κοινωνία. Παγερός και απτόητος ο Σημίτης ρώτησε τον Λαλιώτη τι υπολόγιζε να κάνει την επόμενη ημέρα στην Κεντρική Επιτροπή.

Ο Λαλιώτης είχε δίκιο. Η κομματική συνωμοσία του Ιουλίου δεν ήταν επαρκής όρος για να ανακάμψει το ΠΑΣΟΚ. Τούτο φάνηκε από τον Οκτώβριο και μετά, όταν το κυβερνών κόμμα - παρά τις αλλαγές στη Χαριλάου Τρικούπη, το κοινωνικό πακέτο και τη Χάρτα Σύγκλισης - αδυνατούσε να μειώσει τη διαφορά επτά μονάδων από τη Νέα Δημοκρατία. Η αλλαγή γραμματέα και Εκτελεστικού μπορεί να μην ήταν επαρκής, αναγορεύθηκε όμως εκ των υστέρων σε αναγκαίο όρο για αυτές τις εξελίξεις που μεθόδευσε ο Σημίτης τον Ιανουάριο.

Στο διάγγελμά του της περασμένης Τετάρτης, ο Σημίτης διέκρινε ουσιαστικά τρεις φάσεις για το πέρασμα του ΠΑΣΟΚ στη νέα εποχή. Αλλαγή γραμματέα και Εκτελεστικού, ανανέωση «σε πρωτοφανές ποσοστό» των ψηφοδελτίων του Κινήματος εν όψει των εκλογών και, τελικά, αλλαγή ηγεσίας. Πότε άρχισε να διαφαίνεται για πρώτη φορά η τρίτη φάση;

«Για τα μάτια του προέδρου».

Οι κρυφές δημοσκοπήσεις για την απήχηση του Γιώργου

Ο Πρωθυπουργός είναι φανατικός των δημοσκοπήσεων. Ο Σημίτης βάσιζε σε μεγάλο βαθμό την πολιτική υπεροχή του στο προσωπικό προβάδισμα που του έδιναν οι δημοσκοπήσεις, τόσο απέναντι στο υπόλοιπο πολιτικό προσωπικό όσο και απέναντι στο ΠΑΣΟΚ. Το Μαξίμου διενεργούσε συχνά απόρρητες δημοσκοπήσεις. Αν υπήρχαν λόγοι ιδιαίτερης μυστικότητας αποφεύγονταν

► συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

οι εγχώριοι «εμπορικοί δημοσκόποι» και οι παραγγελίες δίνονταν στο εξωτερικό.

Στο τέλος του καλοκαιριού, ο Χρυσόχοϊδης ανανέωσε το επικοινωνιακό δυναμικό της Χαριλάου Τρικούπη, φέρνοντας επαγγελματίες της αγοράς, με επικεφαλής τον Πολ Έλιοτ της Λίο Μπερνέτ. Τις δημοσκοπήσεις για λογαριασμό της Χαριλάου Τρικούπη έκανε η εταιρεία Metron Analysis και ο Στράτος Φαναράς. Από το καλοκαίρι προστέθηκε ακόμη μία εταιρεία, η Edge, και ένα νέο όνομα: Φυσετζίδης.

Ο Κώστας Σημίτης έβλεπε συχνά ο ίδιος τα ερωτηματολόγια ή πρόσθετε ερωτήματα στις δημοσκοπήσεις. Στις αρχές του φθινοπώρου, μια σειρά από ρηρητων δημοσκοπήσεων που έκανε κατά παραγγελία του Μαξίμου η Χαριλάου Τρικούπη είχαν και σειρά ερωτημάτων που αφορούσαν τον Γιώργο Παπανδρέου. Οι μετρήσεις σκιαγράφησαν το ποιοτικό προφίλ του Παπανδρέου – τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία της πολιτικής του προσωπικότητας στα μάτια των ψηφοφόρων – αλλά και την επιρροή που θα είχε στο εκλογικό αποτέλεσμα η πιθανή ανάληψη της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ από αυτόν.

Το τελευταίο ερώτημα έσκαψε περίπου ως βόμβα μεγάλων – αλλά η έκρηξη έγινε μέσα σε πολιτική σιωπή. Οι μετρήσεις – έγιναν αρκετές από τη Χαριλάου Τρικούπη – κρατήθηκαν απολύτως μυστικές μέχρι τα Χριστούγεννα. Το πιθανότερο είναι πως ήταν μόνο για τα μάτια του προέδρου.

Σε μια δραματική αποστροφή του στην κοινή συνεδρίαση Κυβερνητικής Επιτροπής - Εκτελεστικού Γραφείου τον περασμένη Τετάρτη, ο Σημίτης είπε ότι μέτρηση παρά πολύ την απόφασή του και κατέληξε ότι «αυτό πρέπει να γίνει». Ο Πρωθυπουργός θα

Η αλλαγή ηγεσίας έπρεπε να γίνει με όρους που να εξασφάλιζαν νίκη

πρέπει να αναφερόταν στο δίλημο που έβλεπε και ξανάβλεπε – μόνος στο Μαξίμου – τις απόρρητες δημοσκοπήσεις που είχε παραγγείλει.

Δύο ιπυκές της τρίτης φάσης των αλλαγών που είχαν ξεκινήσει τον Ιούλιο του 2003 φαίνεται ότι απασχολούσαν τον Σημίτη. Η μία είχε να κάνει με την έκβαση των εκλογών. Ο Πρωθυπουργός ήταν πεπεισμένος ότι επικράτηση της Ν.Δ. θα έβαζε τη χώρα σε περιπέτειες. Ύστερα από επτά χρόνια αναμετρήσεων, ο Σημίτης έχει ελάχιστη εκτίμηση για τον Καραμανλή, τον οποίο στο Μαξίμου δεν κατατάσσουν στους πολιτικούς ανιπάλους, αλλά στους πολιτικούς υβριστές του Πρωθυπουργού. Ο Σημίτης είχε επίσης την εκτίμηση ότι σε περίπτωση νίκης της, η Ν.Δ. θα έβαζε το ΠΑΣΟΚ στο στόχαστρο ενός νέου γύρου σκανδαλογολίας και δικαστικών διώξεων για υποθέσεις που αφορούσαν τα χρόνια διακυβέρνησης από το 1993.

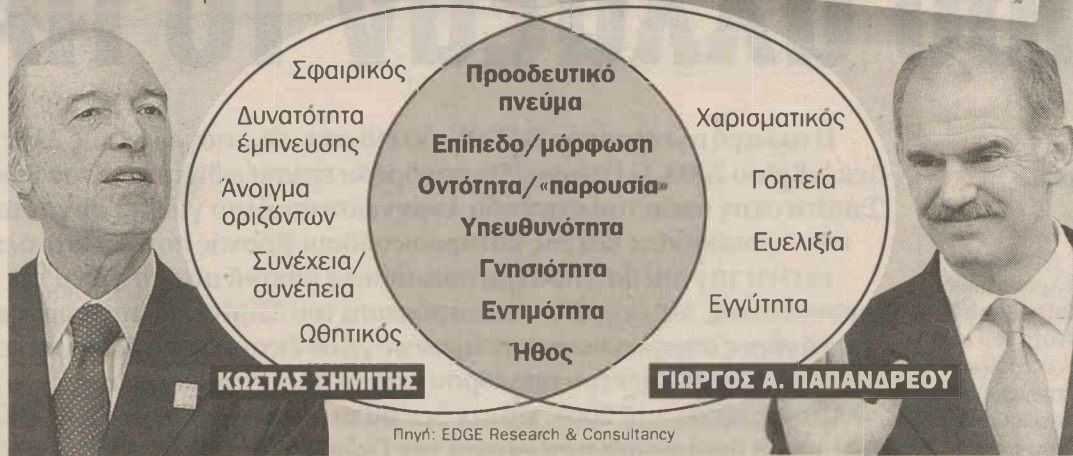
Άρα, η τρίτη φάση – η αλλαγή ηγεσίας – θα έπρε-

Λαλιώτης - Χρυσόχοϊδης: η αλλαγή γραμματέα ήταν προοίμιο για την αλλαγή ηγεσίας

Ο Γιώργος στο μικροσκόπιο του Σημίτη

Ένα γράφημα από ποιοτική έρευνα της εταιρείας EDGE που συγκρίνει τα ηγετικά προφίλ Σημίτη και Παπανδρέου, με αναφορά στα «Σενάρια διαδοχής στο ΠΑΣΟΚ». Σημίτης και Παπανδρέου μοιράζονται τα περισσότερα στοιχεία. Η διαφορά είναι στις αρετές που οι δημοσκόποι ομαδοποιούν υπό τον χαρακτηρισμό «Μπροστάρης». Τα διαθέτει ο Σημίτης, όχι όμως και ο Γ. Παπανδρέου

πε να γίνει με όρους που να εξασφάλιζαν νίκη. Σε ό,τι αφορά τα πρόσωπα, είναι σαφές – και λυπηρό για όσους άλλους στο ΠΑΣΟΚ έχουν ηγετικές βλέψεις – ότι ο Πρωθυπουργός έβλεπε μόνο τον Γιώργο Παπανδρέου να μπορεί να παίξει αυτόν τον ρόλο. Ένα δεύτερο κρίσιμο ερώτημα μετά το «ποιος;» ήταν το «πώς;». Πώς θα αποχωρούσε ο Σημίτης από την ηγεσία; Τα πιθανά σενάρια ήταν πολλά. Να παραιτηθεί από πρωθυπουργός, αλλά να μείνει πρόεδρος. Να κρατήσει την πρωθυπουργία και να γίνει αλλαγή ηγεσίας στο ΠΑΣΟΚ. Να παραιτηθεί από όλα.

«Θέλει να φύγει, αλλά δεν τον αφήνουν...».

Ποιοι εμπόδιζαν την έξοδο Σημίτη

Στη φάση αυτή – μεταξύ Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου – συνεργάτες του Πρωθυπουργού άρχισαν να λαμβάνουν διάφορα υποθετικά ερωτήματα. Τι προβλέπει το Σύνταγμα στην τάδε ή τη δείνα περίπτωση; Τι γίνεται, ας πούμε, αν παραιτηθεί ο Πρωθυπουργός;

Εντός του Δεκεμβρίου, ο Σημίτης θα πρέπει να κατέληξε. Το ΠΑΣΟΚ εξακολουθούσε να υστερεί στις δημοσκοπήσεις και ένα κλίμα πιεστικότητας άρχισε να απλώνεται σε κυβέρνηση και στελέχη. Παρ' όλα αυτά, συνεργάτης του έλεγε τότε: «Τον βλέπω ήρεμο. Ξαν να ξέρει κάτι που εμείς δεν ξέρουμε». Ποιοι ήξεραν; Περί το τέλος Δεκεμβρίου, πλην Χρυσόχοϊδη, ήταν επίσης εν γνώσει ο Νίκος Θέμελης και ο Τηλέμαχος Χυτήρης. Ποιοι ήξεραν; Τι ήξεραν; Όσα έκρινε ο Πρωθυπουργός σε κάθε φάση ότι έπρεπε να ξέρουν.

Ένα ενδιαφέρον επεισόδιο καθ' οδόν προς τα Χριστούγεννα είναι το «θα συμμετέχω» του Σημίτη στη συνέντευξη Τύπου στους ξένους ανταποκριτές την 5η Δεκεμβρίου. Εκ των υστέρων, είναι σαφές ότι η φρασολογία του Πρωθυπουργού ήταν σκόπιμα «αποσταχτή». Γιατί όμως κινητοποιήθηκαν σε τέτοια έκταση εκείνο το απόγευμα Ζαλοκώστα, Χαριλάου Τρικούπη και Μαξίμου για να περάσουν «γραμμή» ότι «ο πρόεδρος μένει»; Η απάντηση συνεργάτη του Σημίτη είναι αφοπλιστική: «Κάποιοι δεν ήξεραν και οι άλλοι κινήθηκαν στη λογική ότι όσο είναι πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ δεν πρέπει να τραβεί η εξουσία του» – δηλαδή δεν πρέπει να φαίνεται ότι είναι υπ' ατμόν.

Δεν ήταν η πρώτη φορά τους επτά μήνες από τον Ιούλιο του 2003 ως τον Ιανουάριο του 2004 που το σύστημα του Πρωθυπουργού παραπλάνησε σκοπίμως την κοινή γνώμη. Στη Χαλκιδική, τον Ιούνιο του 2003, ο Πρωθυπουργός ζήτησε από τον Χυτήρη να δηλώσει στους δημοσιογράφους ότι δεν υπάρχει θέμα αποχώρησης Λαλιώτη από τη Χαριλάου Τρικού-

πη. Δέκα μέρες αργότερα ήρθε η, κατά Λαλιώτη, θυσία της Ιφιγένειας.

Σε αυτούς που «δεν ήξεραν» πρέπει να προστεθούν και αυτοί που «δεν ήθελαν». Τον Δεκέμβριο, το επικρατέστερο σενάριο εντός τειχών ήταν η παραίτηση του Πρωθυπουργού και η εκλογή αντικαταστάτη του από την Κοινοβουλευτική Ομάδα. Έτσι είχε γίνει Πρωθυπουργός και ο ίδιος ο Σημίτης το 1996 και η 18η Ιανουαρίου προσέφερε μια συμβολική ημερομηνία. Η εκλογή στη Βουλή εθεωρείτο προτιμότερη από ένα συνέδριο ηγεσίας, που υπήρχε ο φόβος ότι θα έβαζε το ΠΑΣΟΚ σε δίνη εσωστρέφειας, κάτι που θα απωθούσε προεκλογικά την κοινή γνώμη.

Οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ ήταν αναφανδόν υπέρ του Παπανδρέου, άρα η διαδοχή θα ήταν άνετη. Ωστόσο, υπήρχε στο μυαλό ορισμένων ένα πρόβλημα: αλλαγή πρωθυπουργού σήμαινε ανασχηματισμό. Η απώλεια Χαρτοφυλακίου παραμονές εκλογών μπορεί να αποβεί πολιτικά θανάσιμη. Εισήγηση για αλλαγές προσώπων στην κυβέρνηση είχε κάνει και ο Χρυσόχοϊδης στον Πρωθυπουργό τον Νοέμβριο. Ο Σημίτης την είχε απορρίψει. Το κλίμα στη Χαριλάου Τρικούπη είχε γίνει αισθητό στην κυβέρνηση και κά-

Αν ο Παπανδρέου γινόταν πρωθυπουργός και έφτιαχνε κυβέρνηση, θα επερχόταν πλήρης «αποσημιτοποίηση»

ποιοι είχαν σπεύσει να αφήσουν να διαρρεύσει ότι υπήρχε ένταση μεταξύ Πρωθυπουργού και γραμματέα.

Ωστόσο, η αλλαγή πρωθυπουργού δεν θα συμπαρέσυρε απλώς τον Χρυσόδοιχα ή τον Πρωτόπαπα. Αν ο Παπανδρέου γινόταν πρωθυπουργός και έφτιαχνε κυβέρνηση, το πιθανότερο είναι ότι θα επερχόταν πλήρης «αποσημιτοποίηση». Όχι μόνο στην κυβέρνηση, που θα γινόταν αγνώριστη, αλλά και σε κρίσιμες θέσεις του εκτελεστικού τομέα, από τον γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου ως την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και τις διοικήσεις των τραπεζών.

Ένα τέτοιο «ξήλωμα» θα μπορούσε να γίνει μόνο έπειτα από ήττα ή ανατροπή του Σημίτη. Θα ήταν αδιανόητο σε παράδοση εξουσίας. Είναι πολύ πιθανό ότι η εκτίμηση της παραμέτρους της λεγόμενης «αποσημιτοποίησης» μετρήσε στην τελική απόφαση του Σημίτη να παραμείνει στη θέση του στο Μαξίμου ως τις εκλογές. Δεν ήταν κάτι που έπληττε μόνο τα στελέχη επιλογής του: ήταν κάτι που έπληττε πολιτικά τον ίδιο.

Τα τρία κρυφά ραντεβού

Ουσιαστική συζήτηση μεταξύ Σημίτη και Παπανδρέου για την αλλαγή ηγεσίας στο ΠΑΣΟΚ έγινε για πρώτη φορά μετά τις 10 Δεκεμβρίου. Υπενθυμίζεται ότι οι δύο τα είπαν κατ' ιδίαν στις Βρυξέλλες, στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 12 και 13 Δεκεμβρίου. Ήταν το δεύτερο «κρυφό» – με την έννοια ότι δεν ανακοινώθηκε προηγουμένως επίσημα – ραντεβού των Σημίτη και Παπανδρέου. Η ιδέα να γίνει αλλαγή ηγεσίας στο κόμμα με προσφυγή σε έκτακτο συνέδριο ήταν του Σημίτη. Δεν έγινε διαπραγμάτευση ή παζάρι. Η αλλαγή ηγεσίας ήταν μονομερής πρωτοβουλία του Πρωθυπουργού. Ο Παπανδρέου συμφώνησε.

Η αποσαφήνιση της κατάστασης εκδηλώθηκε γρήγορα. Επιστρέφοντας, στο αεροπλάνο, ο Παπανδρέου έκανε αυτοβούλως δηλώσεις στους δημοσιογράφους, λέγοντας πως «είναι έτοιμος να αναλάβει τις ευθύνες του».

Η συμφωνία ολοκληρώθηκε σε ένα ακόμη «κρυφό» ραντεβού, που πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της 23ης Δεκεμβρίου. Ο Παπανδρέου πήγε υπό βροχή στην πρωθυπουργική κατοικία στην Αναγνωστοπούλου, χωρίς ουδείς να αντιληφθεί τίποτε. Εκείνο το απόγευμα

«κλείδωσαν» οι εξελίξεις για την αλλαγή ηγεσίας στο ΠΑΣΟΚ. Ο Σημίτης είχε λάβει πλέον την οριστική του απόφαση για το πώς θα γινόταν η αλλαγή.

Στη φάση αυτή οριστικοποιήθηκε και η αλλαγή του τρόπου εκλογής του προέδρου του ΠΑΣΟΚ, με ψηφοφορία από τη βάση. Είναι μια κοσμογονική εξέλιξη όχι μόνο για το Κίνημα, αλλά και για το πολιτικό σύστημα. Με δεδομένη τη δημοφιλία του Παπανδρέου εδραιώνει τη θέση του στην ηγεσία του Κινήματος χάσει-κερδίσει το ΠΑΣΟΚ.

Ήταν το τρίτο και τελευταίο «κρυφό» ραντεβού των δύο. Αν το δεύτερο έγινε στις Βρυξέλλες, ποιο ήταν το πρώτο; Το πρώτο έγινε τον Ιούνιο στην Ουάσινγκτον, όπου Σημίτης και Παπανδρέου είχαν πάει για τον ευρω-ατλαντικό διάλογο. Το περιεχόμενό του είναι άγνωστο. Ωστόσο, υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι ο Παπανδρέου ενημερώθηκε για τις αλλαγές του Ιουλίου.

Αντιθέτως, ο Παπανδρέου δεν είχε γνώση των βαθύτερων προθέσεων, της «τρίτης φάσης» των αλλαγών που έρχονταν επτά μήνες αργότερα. Αν και φαίνεται μεταξύ των δύο ανδρών να υπήρχε πολιτική και προσωπική αλληλοκατανόηση. «Αυτοί μιλάνε με τα μάτια», επέμενε κάποιος που έχει γνώση αμφοτέρων.

Τα τρία κρυφά ραντεβού Σημίτη - Παπανδρέου

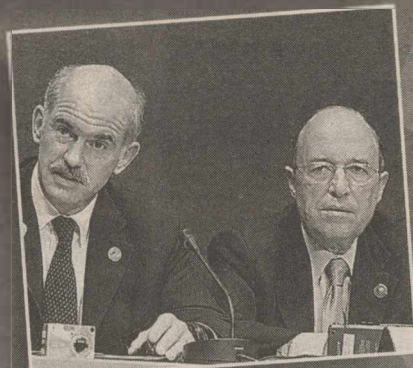
23-25 Ιουνίου

Σημίτης και Παπανδρέου έχουν μια πρώτη συζήτηση στην Ουάσιγκτον. Πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών βρίσκονται στις ΗΠΑ για συνάντηση με τον Μπους στο πλαίσιο του Ευρω-Ατλαντικού Διαλόγου, καθώς η Ελλάδα έχει την προεδρία της Ε.Ε. Η συζήτηση αφορά τις πρωτοβουλίες Σημίτη στο ΠΑΣΟΚ, που εκδηλώνονται πράγματι αρχές Ιουλίου με την αλλαγή γραμματέα

12-13 Δεκεμβρίου

Σημίτης και Παπανδρέου συναντώνται στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συζητείται το θέμα της αλλαγής ηγεσίας στο ΠΑΣΟΚ, καθώς ο Σημίτης έχει λάβει πλέον τις αποφάσεις του. Διαγράφεται το πλαίσιο της διαδοχής, με έκτακτο συνέδριο και εκλογή νέου προέδρου. Στην πτήση επιστροφής, ο Παπανδρέου δηλώνει έτοιμος να αναλάβει τις ευθύνες του

23 Δεκεμβρίου

Ο Παπανδρέου πηγαίνει στην πρωθυπουργική κατοικία στην Αναγνωστοπούλου. Στη συνάντηση με τον Σημίτη «κλειδώνει» η αλλαγή ηγεσίας στο ΠΑΣΟΚ με εκλογή νέου προέδρου από τη βάση. Αρχίζει η αντίστροφη μέτρηση για τις εξελίξεις της πρώτης εβδομάδας του Ιανουαρίου

Η «συμφωνία των Βρυξελλών»

Η «συμφωνία των Βρυξελλών» εξηγεί και τον όψιμο σημιτισμό αρκετών στελεχών του στενού πυρήνα του Παπανδρέου που «έκλειναν το μάτι» στους συνομιλητές τους στο τέλος του χρόνου. Συνεργάτες του Ανδρέα Παπανδρέου που κινούνται γύρω από τον υπουργό Εξωτερικών ήταν σε άλλο κλίμα - κινούμενοι μάλλον από διαθέσεις ρεβανσισμού για το '96 - και ζητούσαν δημοσίως από τον Σημίτη περίπου «να τα μαζεύει», αλλά φαίνεται πως έλαβαν ταχύτητα μήνυμα από το περιβάλλον του Παπανδρέου να μαζευτούν οι ίδιοι.

Χάρης Παμπούκης. Ο στενότερος συνεργάτης του Γιώργου Παπανδρέου τον ακολούθησε στο Παρίσι στις 30 Δεκεμβρίου

Αυτά από τον Δεκέμβριο και μετά. Ως τότε, στο περιβάλλον του Παπανδρέου αρκετοί είχαν τις αμφιβολίες τους. «Θέλουν να μετατρέψουν τον Σημίτη σε Ανδρέα του '95 και να τον πείσουν πως η χώρα και το ΠΑΣΟΚ τον χρειάζονται», έλεγε στενός συνομιλητής του Παπανδρέου τον Νοέμβριο. Το υπονοούμενο αφορούσε πρόσωπα κοντά στον Σημίτη που δεν ήθελαν την αλλαγή ηγεσίας για προσωπικούς τους λόγους και προσπαθούσαν να τον μεταπείσουν.

Αντιθέτως, στο περιβάλλον του Παπανδρέου δεν είχαν καμία αμφιβολία για τη σκοπιμότητα ανάληψης της ηγεσίας από τον Γιώργο πριν από τις εκλογές. Έβαζαν μόνο ως τερματικό σημείο μιας τέτοιας κίνησης τον Ιανουάριο. Ήταν μια αντίληψη που διέφυγε από τη Ρηγίλλης. Οι περί τον Κώστα Καραμανλή επέμεναν ότι «ο Γιώργος δεν θα αναλάβει για να μην φορτωθεί την ήπια», σε μια επίδειξη πολιτικής τελεολογίας, που έβλεπε τις εκλογές του 2004 ήδη κερδισμένες από τη Ν.Δ. Το ερώτημα εδώ είναι αν είχε και ο Γιώργος δική του δημοσκόπηση που να καταγράφει την εκλογική δυναμική του ΠΑΣΟΚ υπό την ηγεσία του. Είναι βέβαιο ότι το επιτελείο του Παπανδρέου είχε πρόσβαση σε «κρυφά» σχετικά ερωτήματα δημοσκοπήσεων γενικού χαρακτήρα που έκαναν διάφορες εταιρείες.

Το ραντεβού στα βόρεια προάστια

Η καχυποψία του φθινοπώρου για τις προθέσεις του Σημίτη και κυρίως των ανθρώπων γύρω του σκίασε κάπως και τις σχέσεις Παπανδρέου - Χρυσόχοϊδη. Η θετική στάση του Ιουλίου κρύωσε. Τον Νοέμβριο, πρόσωπο απόλυτης εμπιστοσύνης του Παπανδρέου έλε-

γε «ότι ο Ρέππας θα ήταν καλύτερος γραμματέας από τον Χρυσόχοϊδη». Οι παρεξηγήσεις ελύθησαν αργότερα, μετά τις Βρυξέλλες. Το Σαββατοκύριο πριν από τα Χριστούγεννα, Παπανδρέου και Χρυσόχοϊδης είχαν μακρά συνάντηση στο σπίτι συνεργάτη του υπουργού Εξωτερικών στα βόρεια προάστια. Ούτως ή άλλως, ο θεσμικός ρόλος του Χρυσόχοϊδη τον καθιστά συμμετοχό στις εξελίξεις.

Η αλήθεια είναι πως το πολιτικό σύστημα του Παπανδρέου έχει μια ιδιομορφία. Αν ο Σημίτης υποστηρίζεται από μια φούχτα ανθρώπους, ο υπουργός Εξωτερικών έχει μερικές δεκάδες. Ο Παπανδρέου θεωρείται κρυφίνους και η προσωπική του ευγένεια συνεπάγεται συχνά απόσταση για τους συνομιλητές τους. Ωστόσο, αυτό δεν εμποδίζει αρκετούς να μιλούν εξ ονόματός του.

Ακόμη και μετά το «κλειδώμα» της αλλαγής ηγεσίας στο ραντεβού της 23ης Δεκεμβρίου στην Αναγνωστοπούλου, διάφοροι διακινούσαν ότι «ο Γιώργος αμφισβητεί τη διαρκία και θα τα ζητήσει όλα από τον Σημίτη». Ο Παπανδρέου βρισκόταν από τις 26 του μηνός στο Παρίσι, όπου τον ακολούθησε στις 30 και ο στενότερος συνεργάτης του Χάρης Παμπούκης, που εμμένει σε ένα διακριτικό πολιτικό στυλ. Τελικά τη λογική του «πάρ' τα όλα» διέψευσε εξ ονόματος του Παπανδρέου ο εκπρόσωπος Τύπου Πάνος Μπεγγίτης.

Το πολιτικό τακτ του Γιώργου

Μια τελευταία πτυχή των αλλαγών αφορά τη σχέση Σημίτη - Παπανδρέου. Πρόσωπο με γνώση του θέματος λέει ότι «η σχέση τους ήταν τυπική», με την έννοια ότι ο Παπανδρέου έδειξε πάντα πολιτικό τακτ απέναντι στον Πρωθυπουργό. Στην τελευταία φάση της αλλαγής ηγεσίας πάντως, η σχέση έλαβε και προσωπικό χρώμα. Η έξοδος του Παπανδρέου από το δια-

μέρισμα του Σημίτη στον πέμπτο όροφο της Αναγνωστοπούλου, στην επίσημη συνάντηση της 6ης Ιανουαρίου 2004, έγινε σε κλίμα συγκίνησης.

Αν η προσωπική σχέση είχε στοιχεία κοσμιότητας, η πολιτική σχέση είχε χαρακτηριστικά σύγκλισης. Στενός συνεργάτης του Σημίτη έλεγε παλαιότερα ότι «ο Γιώργος είναι ο μόνος που έχει θέσεις που δείχνουν το μέλλον. Είναι επίσης ο μόνος που δείχνει ότι μπορεί να κερδίσει εκλογές - και συνήθως σε τέτοια πρόσωπα στρέφονται τα κόμματα». Η ατζέντα του Παπανδρέου στα εσωτερικά και τα εξωτερικά θεωρείται ότι ταιριάζει πολιτικά στην ατζέντα του Σημίτη. Η αλλαγή ηγεσίας, με σημαντικούς όρους, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί «τομή στη συνέχεια».

Ένα άλλο ερώτημα αφορά την υπερδραστηριοποίηση του Σημίτη στο τέλος του καλοκαιριού και το φθινόπωρο. Αν επρόκειτο να παραδώσει την ηγεσία, προς τι η μανία με τα έργα; Προς τι ο αγώνας για την ολοκλήρωση της γέφυρας Ρίου - Αντιρρίου επάνω στην οποία σκέπτονταν στο Μαξίμου να κάνουν την τελευταία προεκλογική συγκέντρωση; Οι απαντήσεις είναι πολλαπλές. Ως πρωθυπουργός, ο Σημίτης ήθελε να ολοκληρώσει το έργο του. Ως ηγέτης που ετοιμαζόταν να παραδώσει το ΠΑΣΟΚ, ήθελε να γίνει ό,τι δυνατόν ώστε η κυβερνητική πορεία να έχει θετικό πρόσημο - «το αεροπλάνο να έχει ανοδική πορεία». Από εκεί και πέρα ήταν η ανάγκη να κρατηθεί το σχέδιο κρυφό - πρωτίστως από τους υπουργούς - για λόγους γοήτρου και αποτελεσματικότητας.

Ο Σημίτης ήρθε επίσης πιο κοντά με τον Παπανδρέου εξ αντανάκλασας. Δεν περισσεύει πρωθυπουργική εκτίμηση για τους περισσότερους από τους λεγόμενους «πρωτοκλασάτους» του ΠΑΣΟΚ. Λέγεται ότι ο Σημίτης, από τις Βρυξέλλες και μετά, διασκέδασε κατ' ιδίαν με τις α-

ντιδράσεις τους, και δεν έκανε τίποτε για να απαλύνει το μαρτύριό τους. Ούτως ή άλλως, οι όροι της διαδοχής και οι θεσμικές αλλαγές για το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής έγιναν σε τέταρτη συνενοήσεις Σημίτη - Παπανδρέου, ερήμην όλων των άλλων.

Τέλος, πρόσωπο με γνώση του θέματος επιμένει ότι «σε παρόντα χρόνο δεν υπάρχει καμία εξέλιξη» σε σχέση με την προοπτική να αναλάβει ο Σημίτης κάποια θέση στην Ευρώπη. Η αλλαγή ηγεσίας ήταν μονομερής πρωτοβουλία του Πρωθυπουργού, «ένα είδος τελευταίας πράξης του εκσυγχρονισμού». Ήταν μια απόφαση που έλαβε εντελώς μόνος ο Σημίτης, όπως μόνος έγραψε και την ομιλία του προς τον ελληνικό λαό.

Ο Παπανδρέου εξερχεται χαμογελαστός από την κατοικία Σημίτη στις 6 Ιανουαρίου. Στο ραντεβού της 23ης Δεκεμβρίου δεν ήταν κανείς για να τον φωτογραφίσει: τότε όμως έκλεισαν όλα. Νίκος Θέμελης και Τηλέμαχος Χυτήρης: «Ήξεραν όσα ήθελε ο Πρωθυπουργός να ξέρουν»

Ο Γιώργος Παπανδρέου με συστολή ανέβηκε στη σκηνή, ύψωσε το χέρι, όπως ο παππούς του, άρχισε να μιλάει αργά αλλά σταθερά και στο τέλος αποθεώθηκε

Στο μπαλκόνι της... Ιστορίας

Το πρώτο χειροκρότημα το '81, στο Δημοτικό Θέατρο της Πάτρας

Το Δημοτικό Θέατρο της Πάτρας ήταν κατάμεστο από κόσμο εκείνο το βράδυ της 10ης Οκτωβρίου του 1981. Όρθιοι οι οπαδοί του ΠΑΣΟΚ έφταναν μέχρι έξω, στα πεζοδρόμια της Πλατείας Γεωργίου. Ο ενθουσιασμός, μόλις μία εβδομάδα πριν από τις εκλογές, ήταν στο ζενίθ.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΓΙΑΝΝΗΣ Ε. ΔΙΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

Η βραδιά ήταν αφιερωμένη στους νέους. Μίλησαν ο γραμματέας της Νομαρχιακής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ, ο υπεύθυνος Νεολαίας και Τύπου, και άρχισαν να ανεβαίνουν στο βήμα οι υποψήφιοι βουλευτές του κόμματος που διεκδικούσε τότε την κυβέρνηση και την εξουσία.

Όταν ακούστηκε το όνομα του υποψηφίου τότε Γιώργου Παπανδρέου, το όμορφο θέατρο-έργο Τσίλερ-σειστήκε. Ο γραμματέας της Νομαρχιακής, Παύλος Διαμαντόπουλος, στενός φίλος του Ανδρέα Παπανδρέου, έσκυψε στον διπλανό του στο προεδρείο και του είπε: «Για να δούμε αν είναι και μπαλκονάτος ο Γιώργος».

Ο Γιώργος Παπανδρέου με συστολή ανέβηκε στη σκηνή του θεάτρου, ύψωσε το χέρι, όπως το σήκωνε ο παππούς του, ο Γέρος της Δημοκρατίας και άρχισε να μιλάει αργά αλλά σταθερά.

«Η γενιά μας – είπε – περνάει ιστορικές στιγμές. Η Δεξιά ήθελε να την καθυποτάξει στη λογική του ρουσφετιού και του παλαιοκομματισμού, στη λογική της υποτέλειας. Ήθελε να τηςβάλει φραγμό στη σκέψη, να την αλλοτριώσει πολιτιστικά».

Τον διέκοπτε ο κόσμος. Ο κόσμος άρχισε να τον επευφημεί. Οι υπόλοιποι υποψήφιοι βουλευτές αλληλοκοιτάζονταν. Μέχρι εκείνη την ώρα τον ήξεραν ως ένα «μαζεμένο, ήρεμο νέο που δεν ήταν εύκολο να βγει στο μπαλκόνι». Και ξαφνικά τον έβλεπαν να μιλάει σε ένα θέατρο κατάμεστο από κόσμο που τον διέκοπτε συνεχώς με χειροκροτήματα.

Πάντως, ο ομιλητής δεν προχώρησε σε εντυπωσιασμούς που «απαιτούσαν» οι στιγμές. Έτσι, ενώ οι συγκεντρωμένοι περίμεναν να τους πει συνθήματα, ο Γιώργος Α. Παπανδρέου προχώρησε στην παρουσίαση των δικών του σκέψεων, διαφορετικών από αυτές που διατύπωναν όσοι μίλησαν πρωτίτερα: «Μετά τις εκλογές – είπε – ξεκινά ένα δημιουργικό έργο που χρειάζεται κριτική σκέψη και ψάξιμο για καινούργιους δρόμους, χωρίς προκαταλήψεις, χωρίς δογματισμούς. Είναι ιστορική η ευκαιρία στη γενιά της αλλαγής για μια πρωτότυπη σοσιαλιστική και αυτοδιαχειριζόμενη κοινωνία. Τα πρότυπα του καπιταλισμού και του υπαρκτού σοσιαλισμού περνάνε βαθιά κρίση».

Όταν «έκλεισε» την ομιλία του ο τότε υποψήφιος βουλευτής αποθεώθηκε από το τον κόσμο που βρισκόταν στο Δημοτικό Θέατρο. Ο Παύλος Διαμαντόπουλος έσκυψε και πάλι στον διπλανό του και του είπε: «Δεν έπεσα έξω. Τα καταφέρνει ο μικρός.

Μέρες του '81. Ο κόσμος της αχαϊκής πρωτεύουσας επευφημεί τον νεαρό τότε Γιώργο Παπανδρέου που παρουσίασε ένα νέο προφίλ χωρίς συνθήματα και θριαμβολογίες, αλλά διατυπώνοντας με μεστό λόγο τις προσωπικές του σκέψεις: «Η γενιά μας – είπε – περνάει ιστορικές στιγμές. Η Δεξιά ήθελε να την καθυποτάξει στη λογική του ρουσφετιού και του παλαιοκομματισμού, στη λογική της υποτέλειας. Ήθελε να τηςβάλει φραγμό στη σκέψη, να την αλλοτριώσει πολιτιστικά»

Έχει βλέπεις και τα γονίδια του πατέρα του».

Πρωτιά με 20.000 σταυρούς. Η μικρή ιστορία που γράφτηκε πριν από 23 χρόνια – όταν ο Γιώργος Παπανδρέου ήρθε πρώτος στις εκλογές παίρνοντας 20.000 σταυρούς – δεν θα είχε τόση αξία αν μόλις προχθές στο επιτελείο του υπουργού Εξωτερικών δεν γινόταν συζήτηση με ανάλογο περιεχόμενο: «Μα, θα μπορέσει ο Γιώργος να βγει στο μπαλκόνι; Μήπως πρέπει να παρουσιάσει ένα νέο προφίλ με συζητήσεις στην τηλεόραση; Δεν είναι καλύτερα να παρουσιάζεται σε ντιμπέιτ; Ο διάλογος σε μικρούς χώρους δεν του ταιριάζει καλύτερα; Ναι, αλλά μήπως πρέπει να βγάλει λόγους και σε πλατείες και να αποκτήσει την “άλλη” σχέση με την κοινωνία και τον κόσμο; Μήπως πρέπει να οργώσει τη χώρα και να μιλάει στον κόσμο και σε ανοιχτές συζητήσεις, ακούγοντας απόψεις, αλλά και να βγαίνει στο μπαλκόνι, κερδίζοντας έτσι τον ψηφοφόρο και σε διαφορετική, μόνιμη συναισθηματική σχέση;

Άλλωστε, δεν είδαμε όλοι τι έπαθε ο Κώστας Καραμανλής το 2000, που, παρά το ότι μπορεί να μιλάει στο μπαλκόνι, κλείστηκε στο Ολυμπιακό Στάδιο και άφησε την άλλη μέρα τον Κώστα Σημίτη να μιλήσει σε μεγάλη ανοιχτή συγκέντρωση και να κερδίσει τις εντυπώσεις;».

Προτάσεις για περιοδείες. Οι συζητήσεις δεν κατέληξαν ακόμη σε αποτέλεσμα. Ωστόσο, αρκετοί συνεργάτες του Γιώργου Παπανδρέου, οι οποίοι έχουν καταλήξει στην άποψη ότι η προεκλογική καμπάνια του σημερινού υπουργού Εξωτερικών πρέπει να είναι σύγχρονη, έχουν αρχίσει πλέον να σκέπτονται ότι «ο νέος πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ πρέπει να βγει στο μπαλκόνι».

Φυσικά, ο μεγάλος προβληματισμός του ίδιου του Γιώργου Παπανδρέου αφορά το γεγονός ότι θα πρέπει να βγει να μιλήσει σε ανοιχτές συγκεντρώσεις όταν θα έχει καταλήξει σε συγκεκριμένες θέσεις για τα μεγάλα προβλήματα της χώρας. Και αυτό το καταστάλαγμα σε «νέες προτάσεις» πρέ-

πει να γίνει άμεσα, διότι «περιμένουν» οι περιοδείες στην Κρήτη και σε άλλα μέρη της Ελλάδας.

«Χρειάζεται – πίστευε πάντα και σήμερα ακόμα περισσότερο ο Γιώργος Παπανδρέου – να ξεπεράσουμε τους φόβους, τα ταμπού, τα θέσφατα και να τολμήσουμε, να πάρουμε το ρίσκο της νέας πρότασης και πρακτικής. Πρέπει να είμαστε ανοιχτοί ακόμα και σε ανορθόδοξες ιδέες που κατά καιρούς διατυπώνονται. Αυτό απαιτεί θάρρος, αυτοκριτική αλλά και προσωπική και πολιτική βούληση».

Άλλωστε, ο υπουργός Εξωτερικών εγκαίρως έχει διαμηνύσει προς πολλές κατευθύνσεις: «Βρισκόμαστε μπροστά σε μια νέα εποχή. Εποχή που χρειάζεται νέα πολιτική. Εποχή που χρειάζεται νέες διαδικασίες και λειτουργίες που θα αναδεικνύουν την πολιτική αυτή. Εποχή που χρειάζεται νέα πρόσωπα, τα οποία θα μπορούν να εκφράσουν ή τουλάχιστον να εγγυηθούν μια νέα πολιτική και να συνενώσουν τον ευρύτερο προοδευτικό και δημοκρατικό χώρο».

Ο δρόμος στο Κανδήλι

Για την ανάγκη να κατασκευαστεί ο δρόμος Χαλκίδας - Αιδηψού μέσω Κανδηλίου, γράφουν ο κ. Βίκτωρ Ι. Σαββαΐδης και ο κ. Χρήστος Χρήστου, δημοτικοί σύμβουλοι του Δήμου Ιστιαίας:

«Είναι γνωστό το επί εικοσαετίας αίτημα των κατοίκων της Βορείου Ευβοίας: ο δρόμος Χαλκίδας - Αιδηψού μέσω Κανδηλίου. Το έργο αυτό, όπως έχουμε ξαναγράψει πολλές φορές, είναι ανάσα πνοής για την τοπική κοινωνία της Βορείου Ευβοίας και όχι μόνον, αφού θα μπορεί κάποιος μέσα σε δύο ώρες να βρίσκεται στην Αθήνα και αντιστρόφως. Θα γίνεται μεταφορά αγαθών προϊόντων και άλλων πρώτων υλών που θα είναι ανταγωνιστικά στα μεγάλα αστικά κέντρα. Θα μειωθούν κατά 90% τα κρούσματα θανάτου κατά τη μεταφορά των ασθενών για έκτακτα περιστατικά στα μεγάλα νοσοκομεία της χώρας. Ραγδαία θα είναι η ανάπτυξη της Βορείου Ευβοίας αφού οι τουρίστες θα πολλαπλασιαστούν κατά 60-70% τους θερινούς μήνες».

Η έκθεση Outlook

Με αφορμή τον πρόσφατο θόρυβο γύρω από τη Διεθνή Έκθεση Outlook, ο κ. Κωνσταντίνος Ν. Βαρβέρης, από τη Σύρο, παρατηρεί:

«Ένα έργο εικαστικής δημιουργίας έχει περισσότερες από μία ερμηνείες. Μια απ' αυτές είναι του επιμελητή του καταλόγου του Outlook, κ. Τραμπούλη, που δημοσιεύθηκε στον αθηναϊκό Τύπο. Για να θριαμβεύσει η νέα θρησκεία, κατά τον 4ο αιώνα, ο Θεοδόσιος Β' διέταξε να κάψουν μαζί με τα ποιήματα του Ανακρέοντα στην Άλτι της Ολυμπίας, όπου αύριο το παγκόσμιο πνεύμα του Ολυμπισμού θα στεφανώσει τους νέους νικητές της σφαιροβολίας, τον ναό του Ολυμπίου Διός. Τα έργα που φιλοτέχνησαν ο Μιχαήλ Άγγελος και ο Καραβάτζιο είχαν για μοντέλα πόρνες, πλύστρες και μέλη που έπαιρναν από τα νεκροτομεία. Καλόγεροι, με διαταγή του Πάπα της εποχής, σκέπαζαν τα γυμνά μέλη που είχε ζωγραφίσει ο Μιχαήλ Άγγελος στη "Δεύτερα Παρουσία" και του "Λαοκρόντος" που είχε φιλοτεχνήσει ο Ελ Γκρέκο, γιατί είχαν κριθεί "αισχρά"».

Οι σταθμοί του ΗΣΑΠ

Σε ρεπορτάζ των «ΝΕΩΝ» υπό τον τίτλο «Προγραμματισμός... ταλαιπωρίας», που δημοσιεύτηκε στο φύλλο της 7ης Ιανουαρίου, απαντούν οι ΗΣΑΠ:

«Στόχος μας είναι η αύξηση της μεταφορικής ικανότητας των επιβατικών στις 600.000 (+74%) με μείωση του χρόνου της συνολικής διαδρομής (σε 45' από 51'), δηλαδή εξασφάλιση απρόσκοπτης, ασφαλούς, ποιοτικής και με απόλυτη ακρίβεια μετακίνησης του επιβατικού μας κοινού.

Στην κατεύθυνση αυτή προσηλωθήκαμε, ώστε το σύνολο των εργασιών να επιφέρουν όσο το δυνατόν λιγότερα προβλήματα στο εν λειτουργία δίκτυο.

Πράγματι, η λειτουργία του δικτύου - και συνεπώς η εξυπηρέτηση του κοινού μας - ΔΕΝ διακόπηκε ούτε μία ημέρα, κάτι που αποτελεί ίσως παγκόσμιο ρεκόρ (!).

Και αυτό χάρη στο ότι η πλειονότητα των υπό ανάπλαση / ανακατασκευή σταθμών "έκλεινε" κατά το ήμισυ, δηλαδή είτε το τμήμα ανόδου είτε το τμήμα καθόδου, έτσι ώστε να μη σταματά η εξυπηρέτηση των επιβατών. Παράλληλα, όπου επέτρεπαν οι συνθήκες, κατασκευάστηκαν τρεις προσωρινοί σταθμοί (Ν. Φάληρο, Ν. Ηράκλειο και Πευκάκια - Περισσός) για την απρόσκοπτη εξυπηρέτηση του κοινού».

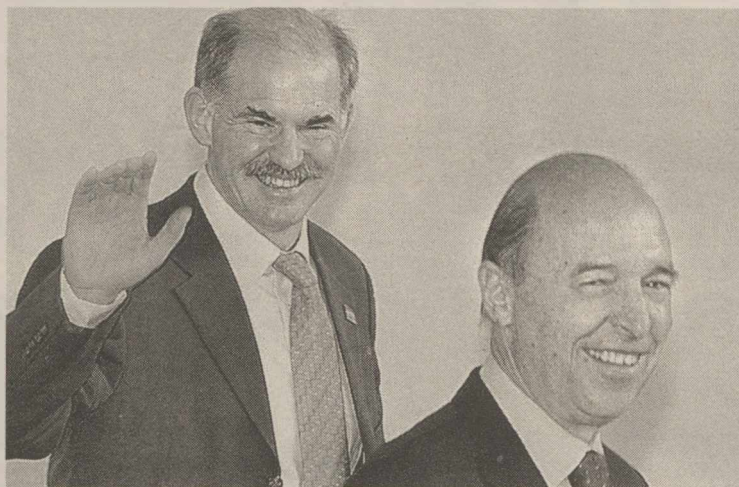
Η διαδοχή στο ΠΑΣΟΚ

Η διαδοχή στο ΠΑΣΟΚ και οι μελλοντικές πολιτικές εξελίξεις απασχολούν πολλούς αναγνώστες μας. Ο κ. Άρης Γιαννιούλπουλος, παθολόγος - καρδιολόγος, από τη Θεσσαλονίκη, σημειώνει:

«Ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος της Ν.Δ. κ. Παυλόπουλος λοιδορούσε τον κ. Σημίτη, ότι προσπαθεί να δραπέτευσει παραιτούμενος υπέρ του κ. Γ. Παπανδρέου. Ξέχασε προφανώς, ότι ο ιδρυτής της παράταξής του κυριολεκτικώς δραπέτευσε - με το ψευδώνυμο Τριανταφυλλίδης - εις Παρίσιους για δέκα χρόνια, φυγομαχώντας στην εκλογική αναμέτρηση του 1964 με τον Γέρο της Δημοκρατίας, που θριάμβευσε με 53%. Ο ίδιος, το 1981, για να αποφύγει τη συντριβή από τον Ανδρέα Παπανδρέου (48%) φυγομάχησε για δεύτερη φορά καταφεύγοντας στο απυρόβλητο της Προεδρίας της Δημοκρατίας, που την έδρα της ζέσταινε προσωρινά, για ώρα ανάγκης, ο υποτακτικός του Κων/νος Τσάτσος».

Ο κ. Θεόδωρος Γραμματικόπουλος, από τον Πύργο Ηλείας, παρατηρεί:

«Η πολιτική απόφαση του Πρωθυπουργού Κ. Σημίτη διά την διαδοχήν του πριν από τις εκλογές, δεν είναι "απόδραση για να μην λογοδοτήσει", κατά τον πρόεδρο του Συνασπισμού (δηλαδή να είναι φυγόδικος ο Πρωθυπουργός ή θέλουν να μας θυμίσουν το 1989), ούτε ελιγμός για να μην κρεωθεί την ήττα, κατά τη Νέα Δημοκρατία. Είναι πολιτικόν ανάστημα πρώτου μεγέθους, είναι πολιτική ευθύνη, είναι το ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ. Θα μείνει στην Ιστορία της χώρας ως παράδειγμα προς μίμηση.

Βέβαια, η ταραχή της Ν.Δ. δικαιολογείται, ως και της υπόλοιπης αντιπολίτευσης, ιδία του ΣΥΝ και του ΔΗΚΚΙ, που είναι αμφίβολον αν θα ευρίσκονται εις τον νέον Κοινοβούλιον, όπως και οι Καρατζαφέρης, Παπαθεμελής, κ.λπ.

Ο κ. Γιώργος Σακαρετσάνος, από τον Ζωγράφου, αναφέρει:

«Η πρωτοβουλία του κ. Σημίτη να δρομολογήσει τις εξελίξεις της διαδοχής στο ΠΑΣΟΚ αποτελεί αναμφίβολα πράξη πολιτικής γενναιότητας. Με αυτή του την κίνηση ο κ. Σημίτης εγγράφει μια πολύτιμη παρακαταθήκη στην πολιτική ζωή του τόπου. Στη Ν.Δ. βέβαια προσπάθησαν να απαξιώσουν τη στάση του Πρωθυπουργού και να λανσάρουν την απλουστευτική απορία, "αφού είναι το ισχυρό χαρτί του ΠΑΣΟΚ, γιατί το καί-

νε;". Μπορεί να έχουν κάποιο δίκιο οι άνθρωποι, αφού στο κόμμα τους η αλλαγή ηγεσίας γινόταν έπειτα από εκλογικές ήττες.

Ο κ. Γιώργης Τ. Δόξας, από την Αθήνα, γράφει:

«Εδώ και οκτώ χρόνια - από τότε που ανέλαβε ηγετικά την κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ ο κ. Κώστας Σημίτης - "κυκλοφορούσε" ανά το Πανελλήνιο ο πίνακας με δέκα ή δώδεκα ονόματα, που παντοιοτρόπως διεκδικούσαν την αρχηγία του ΠΑΣΟΚ και, κατά συνέπεια, της κυβέρνησης. Όπως ο φίλατος Ιζονγκούτ χτυπιέται αλύπητα να γίνει χαλίφης στη θέση του (καλού κα συνετού) χαλίφη. Και ξαφνικά οι διεκδικήσεις όχι μόνον αποσύρθηκαν από την επικαιρότητα των ΜΜΕ, αλλά με "προδοτική" στάση και δήλωση (στον εαυτό τους και στον ελληνικό λαό) στρώνουν μετά βαϊων και κλάδων τον δρόμο στον προκαθορισμένο διάδοχό (τους), τον Γιωργάκη».

Το χρονικό ενός θανάτου

Ευθύνες στους αρμοδίους για τον θάνατο του πατέρα του καταλογίζει ο κ. Ευστάθιος Ι. Ζαφειρόπουλος, από τον Πειραιά:

«Στις 2 Δεκεμβρίου ημέρα Τρίτη και περί ώρα 15.00, ο πατέρας μου Ζαφειρόπουλος Ιωάννης του Νικολάου, ετών 70, παρασύρθηκε ως πεζός από διερχόμενη μηχανή στη συμβολή των οδών Χαρ. Τρικούπη και Φραγκιαδών στον Πειραιά, με αποτέλεσμα τον θανάσιμο τραυματισμό του. Ο παρευρισκόμενοι μάρτυρες του συμβάντος με ενήμερωσαν με αγανάκτηση ότι ούτε η Άμεση Δράση, την οποίαν καλούσαν επανειλημμένως, αλλά ούτε και το Ε-ΚΑΒ κατέφθασαν ποτέ στον τόπο του ατυχήματος, τουλάχιστον για τα 40 λεπτά που ο πατέρας μου κείτονταν στο οδόστρωμα αβοήητος.

Στις 16.45 που κατέφθασα στο Τζάνειο οι γιατροί με ενημέρωσαν για τις εξετάσεις που είχαν κάνει, ενώ εκείνη τη στιγμή περίπου κατέφθασε και αστυνομικός που ζήτησε τη διενέργεια αιμοληψίας για αλκοτέστ (!).

Λίγο αργότερα κατά τις 17.10 ήρθε ασθενοφόρο του Ε-

ΚΑΒ για να μεταφέρει τον πατέρα μου στον Ερυθρό Σταυρό που εφημέρευε, έπειτα από κλήση των ιατρών του Τζανείου, οπότε εγώ με συνοδεία γιατρού του Τζανείου τον μεταφέραμε στον Ερυθρό Σταυρό, περίπου κατά τις 18.00.

Περίπου στις 19.10 ο πατέρας μου μπήκε σε κωματώδη κατάσταση στο χειρουργείο για αφαίρεση του αιματώματος που είχε στο κεφάλι του και διαπιστώθηκε με την αξονική που έγινε μετά την περιαγωγή του σε κόμα. Παρέμεινε σε κωματώδη κατάσταση, διασωληνωμένος υπό καταστολή, σε κοινό θάλαμο ασθενών με έναν αναπνευστήρα μέχρι τις 6 Δεκεμβρίου και ώρα 04.24 οπότε και απεβίωσε λόγω του βαρύτατου τραυματισμού του.

Οπότε προκύπτουν τα εξής ερωτηματικά

- Γιατί το κράτος ήταν απόν τα πρώτα κρίσιμα 40 λεπτά που ο πατέρας μου κείτονταν αβοήητος στο οδόστρωμα σε ένα από τα κεντρικότερα σημεία του Πειραιά;
- Γιατί δεν μεταφέρθηκε επί 4 ημέρες σε θάλαμο εντατικής θεραπείας; Καθότι δεν μπορεί να πιστέψω ότι για τέσσερις ημέρες δεν υπήρξε άδειο κρεβάτι σε μονάδα εντατικής.

Για τον Κωνσταντίνο Μπτισοτάκη

Σε πρόσφατες δηλώσεις του κ. Κωνσταντίνου Μπτισοτάκη αναφέρεται ο κ. Θεόδωρος Παπαστεφάνου, συνταξιούχος, από τον Βύρωνα:

«Ο κ. Μπτισοτάκης ποτέ δεν έπαψε να μιλά ότι ο Έλληνας ξεχνάει γρήγορα, αν και ο Καβάρης έγραψε ότι η λήθη για τους πολιτικούς έρχεται μετά θάνατον και μόνο για διεθνή γεγονότα διαιωνίζεται, π.χ. τα Μάρμα-

ρα του Παρθενώνα.

Αυτές τις ημέρες μάλιστα, που λείπει η κυρία δήμαρχος, έτρεξε να κάνει έλεγχο στη Δημαρχία, ίσως να τον έστειλε η κ. Μαρίκα γιατί δεν τον θέλει στο σπίτι, αλλά θα μου πείτε ότι η κ. Μαρίκα έχει το πρόσταγμα, αφού το 1990 που έγινε πρωθυπουργός για πρώτη φορά στα χρονικά της Προεδρευόμενης Δημοκρατίας μας, πήγε στη Βουλή και απεκάλεσε τσογλάνια τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, απευ-

θυνόμενη στον κ. Κουλούρη».

Και ο αναγνώστης μας διευκρινίζει: «Πώς να γίνει ο κ. Καραμανλής πρωθυπουργός, αφού ο κ. Μπτισοτάκης δήλωσε ότι δεν κάνει ούτε για υφυπουργός για την κυβέρνηση του '90-'93. Ο δε κ. Μ. Παπακωνσταντίνου σε μια συνέντευξή του στις 11.2.98 δήλωνε: "Ο Καραμανλής δεν πρόκειται ποτέ να γίνει πρωθυπουργός, γιατί αγνοεί βασικές αρχές του πολιτικού παιχνιδιού"».

Η διαδοχική ασφάλιση

Σε ασφαλιστικά θέματα αναφέρεται ο κ. Τάσος Σκοπελίτης, από την Αγριά Βόλου:

«Εδώ και αρκετούς μήνες, οι κ.κ. Ρέππας και Σπυρόπουλος με δηλώσεις τους υπόσχονταν ότι θα αποκαταστήσουν τις αδικίες και τις ανισότητες που υπήρχαν στους ασφαλισμένους, οι οποίοι υπάγονταν στη διαδοχική ασφάλιση και προήλθαν από το παραπάνω ασφαλιστικό νομοσχέδιο του κ. Σιούφα. Δυστυχώς, το καινούργιο νομοσχέδιο που παρουσιάστηκε από τον κ. Ρέππα επιφέρει ασήμαντα έως μηδενικά οικονομικά οφέλη, από μηδέν έως 8%, έναντι των σημερινών απωλειών που ανέρχονται από 18 έως 29%. Όσον αφορά ότι θα μειωθεί ο χρόνος έκδοσης των συντάξεων κατά 4 έως 6 μήνες, και τούτο δεν είναι σίγουρο, εάν λάβουμε υπόψη μας την σημερινή οργάνωση των ασφαλιστικών ταμείων, αλλά δεν αποτελεί κύριο και πρωταρχικό αίτημα των ασφαλισμένων, αφού κύριο και πρωταρχικό αίτημα για την καλύτερευση διαβίωσης είναι να κλείσει η ψαλίδα στο οικονομικό σκέλος».

Η κριτική της κυβέρνησης

Από τον κ. Βασίλη Κ. Χριστόπουλο, από τη Θεσσαλονίκη, πήραμε επιστολή, στην οποία μεταξύ άλλων αναφέρει:

«Μη γράφετε έναν καλό λόγο για τον Πρωθυπουργό, για την κυβέρνηση, για τα έργα που γίνονται (πότε βρισκόταν η Ελλάδα σ' αυτό το επίπεδο, εσωτερικά και εξωτερικά;) και κριτικάρετέ την για παραλείψεις. Αλλά μην την ειρωνεύεστε. Σεβαστείτε τη βάση των αναγνωστών που σας στηρίζουν!!

Δεν θέλω να αναφερθώ σε λεπτομέρειες, αλλά θα σημειώσω μια περίπτωση: "ΤΑ ΝΕΑ", Σαββατοκύριακο 15-16 Νοεμβρίου 2003, γράφουν: "Τα μέλη της κυβέρνησης και τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ πορεύονται με το κεφάλι κατεβαμένο, τα χέρια δεμένα πίσω, ως πρόβατα επί σφαγήν. Τους έχει πάρει η κάτω βόλτα και δεν μπορούν να σηκώσουν κεφάλι!!!».

Οι συντάξεις του ΙΚΑ

Για τις κατώτερες συντάξεις του ΙΚΑ γράφει ο κ. Κ. Γρηγοριάδης, από την Αθήνα:

«Όταν η κατώτερα σύνταξη του ΙΚΑ, δηλαδή τα 4.200 ημερομίσθια μαζί με το ΕΚΑΣ είναι 552 ευρώ, δεν είναι δίκαιο συνταξιούχος με 10.821 ημερομίσθια και με ανώτατη κλάση (22) του 1984 να παίρνει 813 ευρώ. Αυτό δεν λέγεται κράτος πρόνοιας, λέγεται κράτος που κοροϊδεύει τον πολίτη».